

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Волинська обласна філармонія
Волинський академічний обласний український
музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка

***Актуальні проблеми розвитку
українського мистецтва:
культурологічний, мистецтвознавчий,
педагогічний аспекти***

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
12 квітня 2019 року***

**Луцьк
2019**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО
МИСТЕЦТВА: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ, МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ,
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ**

**МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
12 квітня 2019 року**

*Волинський коледж культури і мистецтв імені І.Ф. Стравінського
Дубенський коледж культури і мистецтв Рівненського державного
гуманітарного університету*

*Київський інституту проблем сучасного мистецтва НАН України
Кременецький педагогічний коледж Кременецького гуманітарно-педагогічної
академії імені Т.Г. Шевченка
Луцький педагогічний коледж*

*Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Рівненський державний гуманітарний університет
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки*

Зарицький А.О.

доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки;

Гонтар О.С.

доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

МЕТОДИЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНО- ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасний етап розвитку освіти знаменується стрімким підвищенням якості знань, оновленням змістових характеристик та форм організації освітнього процесу, втіленням в практику роботи закладів вищої освіти новітніх технологій та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

Вокально-виконавська підготовка, як важлива складова професійного становлення студентів мистецьких закладів у вищій школі, широко висвітлювалась у психолого-педагогічній та науково-методичній літературі. Проблеми професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів на сучасному етапі висвітлюються у працях О. Олексюк, Г. Падалки, О. Ростовського, О. Рудницької, Г. Щолокової та ін.; методичні аспекти підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва розглядаються в дослідженнях А. Зайцевої, А. Козир, Н. Сегеди, О. Теплової, Л. Хлебнікової та ін.

Теоретико-методологічні основи постановки голосу висвітлювались у працях Л. Дмитрієва, Д. Євтушенко, В. Ємельянова, О. Микиші Р. Юссона та ін.; питання вокальної підготовки майбутніх педагогів-музикантів розкривають Л. Василенко, О. Маруфенко, Г. Стасько, Ю. Юцевич та ін. Історичні аспекти розвитку вокального мистецтва та вокального виконавства – В. Багадунов, М. Львов, І. Назаренко, А. Шавердян та ін.; розвиток

української вокальної педагогіки – В. Антонюк, Б. Гнидь, В. Іванов, Л. Прохорова.

Аналіз фундаментальних праць з історії та теорії музичної педагогіки свідчить, що більшість досліджень присвячувалися проблемам розвитку співацького голосу вокалістів-виконавців, підготовці професійних співаків до виконавської діяльності. Слід зазначити, що проблеми розвитку вокальних умінь та навичок у майбутніх педагогів-музикантів недостатньо розкриваються в науково-методичних дослідженнях.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні методичних орієнтирів щодо розвитку вокально-виконавських умінь студентів у процесі фахової підготовки.

Методична спрямованість освітнього процесу ґрунтується на "спільній діяльності вчителя і учня, їх суб'єкт-суб'єктних взаємовідносин" [3, с. 177].

Методика постановки голосу базується на дослідженнях закономірностей розвитку співацького голосу, фундаментальних знаннях щодо звукоутворення, резонування, дикційно-артикуляційних навичок, дихальної системи, фізіології голосового апарата.

Невід'ємними складовими вокальної підготовки студента є формування науково-методичної бази знань, оволодіння вокально-технічними, інтонаційно-слуховими навичками, культурою вокального виконавства та артистизму [1].

В основу методики розвитку вокально-виконавських умінь студентів покладено методичні орієнтири вокальної педагогіки, а саме:

- *естетична установка* щодо вокального мистецтва, спрямовує студента на розвиток почуття прекрасного, естетичного смаку, естетичного світогляду, передбачає отримання студентами задоволення від спілкування з шедеврами вокального мистецтва;

- *стимулювання мотиваційної сфери* передбачає використання методів, спрямованих на формування стійкої мотивації вокального розвитку: бесіди з питань вокально-педагогічної діяльності, ознайомлення зі зразками

вокального мистецтва через прослуховування аудіо- та відеозаписів сталонного звучання вокалістів, відвідування концертів вокальної музики, ознайомлення з історією вокального мистецтва, вивчення науково-методичного досвіду вітчизняних та зарубіжних педагогів-вокалістів минулого і сучасності; залучення студентів до сольних виступів у концертах та творчих проєктах;

- *удосконалення вокально-технічних вмінь*, що сприяє формуванню необхідної технічної бази вокального виконавства як основи вокального навчання, що виникає внаслідок багаторазового та осмисленого виконання певних вокальних дій;

- *оцінювально-гностичні вміння* допомагають аналізувати вокальні явища власного співацького процесу, формувати навички самоаналізу та самоконтролю, прогнозувати результати вокально-виконавської діяльності, "переживати смислові орієнтири музичної інформації" [2, с. 99].

- *художньо-виконавські уміння* сприяють оволодінню студентами емоційно-виразними засобами передачі художнього змісту вокального твору, накопиченню виконавського досвіду, володінню сценічною культурою; узагальненню вокальних умінь та навичок, накопиченню художньо-виконавського досвіду.

Використання означених методичних орієнтирів дозволить підвищити рівень вокальної підготовки студентів мистецьких факультетів за рахунок поєднання вокально-технічного, художньо-виконавського, мотиваційного, оцінювально-гностичного компонентів розвитку; акцентування уваги на глибокому усвідомленні основних закономірностей співацьких процесів, розвитку вмінь координування вокальних рухів голосового апарату; формування активного вокально-педагогічного слуху; розвитку потреби до активної виконавської діяльності; гармонійного поєднання всіх аспектів вокального розвитку внаслідок одночасності та взаємозв'язку розвитку співацьких якостей; здійснення вокальної підготовки з орієнтацією на майбутню педагогічну діяльність.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми вокально-виконавської підготовки студентів у процесі фахової підготовки. Подальшого вивчення потребують питання психологічного компоненту вокальної підготовки, взаємозв'язку вокально-педагогічного та виконавського напрямів діяльності майбутнього педагога-музиканта.

Список використаних джерел

1. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики: теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти: монографія. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2008. 378 с.
2. Олексюк О.М., Ткач М.М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва : навч. посіб. Київ : Знання України, 2004. 264 с.
3. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (теорія викладання мистецьких дисциплін) : монографія. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.

УДК 78.05

Іванова О.О.

аспірантка Київського інституту
проблем сучасного мистецтва НАН України

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Постановка проблеми. Однією з головних ознак сучасного культурного простору України є надзвичайне поширення фестивального руху, що з 1990-х років, охопив практично всі міста і села. Фестивалі як форми існування української мистецької традиції утворили свого роду календар новітніх українських свят. Проведення фестивалів стає фактором залучення міста як повноцінного культурного суб'єкту до світового культурного простору, а сам фестиваль набуває значення обов'язкового атрибуту культурного центру. Діапазон функцій, що їх виконання покладається на українські фестивалі, досить великий: від вирішення вузько професійних завдань до розв'язання соціокультурних проблем сучасного мистецького середовища.

ЗМІСТ

<i>Секція 1. ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ</i>	4
<i>Голощук О.О.</i> МУЗИЧНА ТВОРЧИСТЬ АНДРІЯ ГОРДІЙЧУКА КРИЗЬ ПРИЗМУ ПЕРСОНОЛОГІЇ.....	4
<i>Андрійчук О.В.</i> ХОРОВА МУЗИКА В ТВОРЧОСТІ СТАНІСЛАВА ЛЮДКЕВИЧА	7
<i>Зарицький А.О., Гонтар О.С.</i> МЕТОДИЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	11
<i>Іванова О.О.</i> ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	14
<i>Калин Р.Й.</i> УКРАЇНСЬКА ВОКАЛЬНА ТРАДИЦІЯ ЯК РЕСУРС «КУЛЬТУРНОГО ДОНОРСТВА»: ДРУГА ПОЛОВИНА ХVІ – ХХ СТОЛІТТЯ	17
<i>Кухарик Г.М.</i> МУЗИЧНЕ ВТІЛЕННЯ ІДЕЇ КОЛЕКТИВНОГО ВОСКРЕСІННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ КУЛЬТУРІ: ОПЕРА «ЗАХАР БЕРКУТ» БОРИСА ЛЯТОШИНСЬКОГО	20
<i>Ліщинська І.Р.</i> ВОКАЛЬНА ТВОРЧИСТЬ АНАТОЛІЯ КОС-АНАТОЛЬСЬКОГО – ПЕРЛИНА УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДИ	24
<i>Люлюк Л.Я., Люлюк О.В.</i> АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У КЛАСІ ДИРИГУВАННЯ	28
<i>Мойсіюк В.В.</i> ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧИХ НАВИЧОК У СТУДЕНТСЬКОМУ ХОРОВОМУ КОЛЕКТИВІ.....	32
<i>Мрочко В.М.</i> МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»	35
<i>Салюк А.С.</i> ЕСТРАДНА ПІСНЯ У ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ	38

<i>Терещук А.А.</i> ВПЛИВ НАРОДНОЇ ПІСНІ НА ХУДОЖНІЙ СВІТ СТУДЕНТСТВА В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	41
<i>Тиможинський В.А.</i> ЛАДОТОНАЛЬНЕ МИСЛЕННЯ ІГОРЯ СТРАВІНСЬКОГО	45
<i>Цейко Н.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВТІЛЕННЯ ПОЕЗІЇ ЛЕСІ УКРАЇНКИ В КАМЕРНО- ВОКАЛЬНИХ ТВОРАХ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ (НА ПРИКЛАДІ «НЕ СПІВАЙТЕ МЕНІ СЕЇ ПІСНІ...»)	50
<i>Шкоба В.А.</i> ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У КЛАСІ ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ	54
<i>Шурдак М.І.</i> МУЗИКОЗНАВСТВО ЯК СКЛАДОВА ГУМАНІТАРНИХ НАУК.....	58
Секція 2. ІНСТРУМЕНТАЛЬНЕ ВИКОНАВСТВО В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МУЗИКАНТІВ-ПЕДАГОГІВ	61
<i>Горобець Г.В.</i> ВЗАЄМОДІЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ ВІДДІЛЕННЯ «МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ».....	61
<i>Земляк Ю.С.</i> ДОМРА В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ ВИКОНАВСТВІ	66
<i>Мандрик Ю.Б.</i> ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ НАД МУЗИЧНИМ ТВОРОМ В КЛАСІ ФОРТЕПІАНО	70
<i>Пом'яновська Н.В.</i> ХАРАКТЕРНІ РИСИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В КОНТЕКСТІ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ	73
<i>Семенюк С.В.</i> СЦЕНІЧНА КУЛЬТУРА ГІТАРИСТА	77
Секція 3. СУЧАСНА ХУДОЖНЯ ОСВІТА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	82
<i>Білохвіст К.М.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЗОБРАЖЕННЯ ХУДОЖНИКАМИ МІСТА ЛУЦЬКА СЕР. XVII – XIX СТ	82

<i>Вахрамєєва Г.І.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ САМОІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ КІНЦЯ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ	86
<i>Каленюк О.М.</i> ПРИНЦИП КУЛЬТУРОПРОВІДНОСТІ В ХУДОЖНІЙ ОСВІТІ ЗВО.....	89
<i>Лелик Я.Р., Прокопович Т.А., Тарасюк І.І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ГРАФІЧНОГО ПАКЕТУ AutoCAD ДЛЯ ПОБУДОВИ 3D МОДЕЛІ СКЛАДНИХ ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР З ДИСЦИПЛІНИ «МИСТЕЦЬКІ КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ.....	92
<i>Лопанов О.В.</i> ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМ У ЖАНРІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА – «НАТЮРМОРТ	98
<i>Павлунь В.Р.</i> ТВОРЧА ОСОБИСТІТЬ ПЕДАГОГА ЯК ЗАПОРУКА ЙОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ	100
<i>Разінкіна А.І.</i> ІМПРЕСІОНІЗМ У ПЕЙЗАЖНОМУ ЖИВОПИСІ ХУДОЖНИКІВ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	104
<i>Рубель М.Б.</i> НАРОДНА ШКОЛА ВАСИЛЯ ПАРАХІНА.....	107
<i>Синюк Н.М.</i> ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЙНІ ПОШУКИ ХУДОЖНЬОГО ПЛЕТІННЯ З ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ НА УКРАЇНІ.....	110
<i>Секція 4.</i> ХОРЕОГРАФІЧНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ: ПЕДАГОГІЧНІ ТА МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ.....	115
<i>Захарчук Н.В.</i> РОБОТА НАД ФОРМУВАННЯМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПОСТАВИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ	115
<i>Кашевський О.В.</i> ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКИХ БАЛЬНИХ ТАНЦІВ (ДЖАЙВ)	118

Наукове видання

*Актуальні проблеми розвитку
українського мистецтва:
культурологічний, мистецтвознавчий,
педагогічний аспекти*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(12 квітня 2019 року)

Друкується в авторській редакції